

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-193/2022. számú ügyben

Érd Megyei Jogú Város Önkormányzatának
közérdekű bejelentést kezelő gyakorlatával összefüggésben

Előadó: dr. Mikesy Orsolya

Érintett szervek:

Érd Megyei Jogú Város Önkormányzata

2022.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-193/2022. számú ügyben**

Előadó: dr. Mikesy Orsolya

Az eljárás megindítása

Az érintett ügy előzményeként a Panaszos¹ 2021. február 10-én, majd 2021. november 7-én elektronikus levél útján közérdekű bejelentést nyújtott be közvetlenül Érd Megyei Jogú Város Önkormányzatához (a továbbiakban: Önkormányzat). Bejelentésében előadta, hogy Érden, a Buxus utcában az elmúlt évek alatt a hó eltakarítást és a síkosság-mentesítést kizárólag az ott lakók végezték, de szükségesnek tartja az Önkormányzat bevonását is a problémába.

Megírta, hogy a bejelentéssel érintett út szilárd burkolattal való ellátását korábban – az Érd, Alsóvölgyi út kereszteződése előtti néhány méter aszfaltozás kivételével – az utcában lakók készítették, azonban a folyamatos építkezések miatt az út jelentősen megrongálódott és helyenként a nagyobb mélyedések, csapadékvíz kimosások, kátyúk miatt balesetveszélyessé vált, amit a havazások és jegesedések csak tovább fokoztak. Panaszos kérte az Önkormányzat segítségét az évek óta fennálló probléma megoldásában.

Tekintettel arra, hogy a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pkbt.) 2.§ (1) bekezdésében rögzített határidőn belül az Önkormányzat egyik bejelentésére sem küldött számára választ, Panaszos 2022. január 6-án közérdekű bejelentés kivizsgálásának elmaradása miatt panaszt nyújtott be hivatalomhoz és az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 38/C. § alapján kérte az eljárás felülvizsgálatát, az általa vélelmezett visszasság orvoslását.

Az Ajbt. 38/A. § alapján az alapvető jogok biztosja vizsgálja a Pkbt. szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)-k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát.

Mivel a beadvánnyal összefüggésben felmerült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, a petíciós jog, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye sérelmének gyanúja, ezért vizsgálatot indítottam, amelynek során megkerestem Érd Megyei Jogú Város önkormányzati hivatalának aljegyzőjét.

Az érintett alapvető jogok

A jogállamiság, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]

Petíciós jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”* [Alaptörvény XXV. cikk]

¹ Az Ajbt. 38/A. és 38/C. § szerinti közérdekű bejelentés intézésének felülvizsgálata során a Bejelentő már, mint Panaszos van jelen az ombudsmani eljárásban.

Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.), (a továbbiakban: Alaptörvény)
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.)
- a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pkbt.)
- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.)
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)
- Érd Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a helyi közutak, azok műtárgyai és tartozékai kezelésének szakmai szabályairól szóló 39/2011. (VI.29.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet)

Megállapított tényállás

A közérdekű bejelentés

A Panaszos 2022. február 10-én és 2021. november 7-én nyújtott be közérdekű bejelentést közvetlenül az Önkormányzathoz az Érd, Buxus utca karbantartásával kapcsolatban.

Az első bejelentésében tájékoztatta az Önkormányzatot arról, hogy a megjelölt utcában az elmúlt évek alatt kizárólag az ott lakók végezték a hó eltakarítását, valamint az utca síkosság mentesítését. Felhívta a figyelmet arra is, hogy az út szilárd burkolatúvá tétele – néhány méter kivételével – az utcában lakók gondoskodásának eredménye, azonban a folyamatban lévő építkezések miatt az út jelentősen megrongálódott és helyenként a nagyobb mélyedések, csapadék víz kimosások, kátyúk miatt balesetveszélyessé vált, amit a havazások és jegesedések tovább fokoznak. Fentiekre figyelemmel Panaszos kérte az Önkormányzatot, hogy a balesetek megelőzése érdekében intézkedjen a Buxus utca javítása, karbantartása, kátyú mentesítése, hó eltakarítás és síkosság-mentesítése iránt.

Tekintettel arra, hogy a fenti, első bejelentésére Panaszos választ nem kapott, ezért 2021. november 7-én ismételten megkereste a fenti problémával az Önkormányzatot, azonban bejelentésére ezt követően sem kapott választ.

A felülvizsgálati eljárás

Tekintettel arra, hogy Panaszos a közérdekű bejelentései érdemi elbírálásáról szóló válaszlevelet az eljáró szervtől nem kapott, ezért 2022. január 6-án, az Ajbt. 38/C. § alapján kérte a közérdekű bejelentés kivizsgálásának elmaradása miatti panasz vizsgálátát, az általa vélelmezett visszasság orvoslását.

A felmerült alapjogi sérelemre tekintettel, valamint a tényállás tisztázása érdekében, az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörömben eljárva megkerestem az ügyben az aljegyzőt, és az alábbi kérdések megválaszolását kértem:

1. Nyújtott-e be a Panaszos a tárgyban bejelentést az Önkormányzathoz az AJBH-hoz címzett 2022. január 6-án kelt felülvizsgálati kérelmét megelőzően? Amennyiben igen, úgy milyen időpont(ok)ban?
2. A Panaszos bejelentésében foglaltak érintették-e az Önkormányzat hatáskörét?
3. Folytatott-e vizsgálatot a bejelentés(ek) vonatkozásában az Önkormányzat saját hatáskörében a Pkbt. 2.§ (1) bekezdésében előírt határidőn belül, milyen intézkedéseket tett ezzel összefüggésben?
4. A fentiekkel összefüggésben mikor és milyen formában nyújtott tájékoztatást a Panaszosnak?
5. A vizsgálat elhúzódása esetén értesítette-e Panaszost a kivizsgálás várható befejezésének időpontjáról különös tekintettel a Pkbt. 2. § (2) és (4) bekezdéseire?

6. Megállapította-e az Önkormányzat más eljáró szerv érintettségét a közérdekű bejelentés alapján? Amennyiben igen, úgy történt-e és mely jogszabály alapján áttétel a más hatóságok hatáskörébe tartozó ügyek vonatkozásában? Áttétel esetén értesítették-e erről a Panaszost?
7. Tudomása szerint megállapította-e más eljáró szerv a saját érintettségét, folytatott-e vizsgálatot, illetve indított-e hatósági eljárást a bejelentésben kifogásoltak alapján?
8. Amennyiben felmerült más hatóságok érintettsége, értesülése szerint kapott-e tájékoztatást a Panaszos a más hatóság által folytatott vizsgálatokról és a megindított hatósági eljárásokról közvetlenül az érintett eljáró szervektől, vagy az Önkormányzattól?
9. Álláspontja szerint tájékoztatása kiterjedt-e minden, a Panaszos bejelentésében kifogásolt körülményre?
10. Álláspontja szerint eleget tett-e az Önkormányzat az érintett beadvány kapcsán a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (továbbiakban: Pkbt.) rendelkezéseinek?
11. Megalapozottnak látja-e a bejelentésben előadottakat? Kérem, válaszát a vonatkozó jogszabályok megjelölésével indokolja.

Az aljegyző – a közérdekű bejelentés intézésének elmaradása miatt indított felülvizsgálat keretében küldött megkeresésemre 2022. június 21-én kelt – válaszlevelében arról tájékoztattott, hogy Érd Megyei Jogú Város közigazgatási területén a közút kezelésével és fenntartásával kapcsolatos közfeladatokat az Önkormányzat által alapított költségvetési szerv, az Érdi Közterület-fenntartó Intézmény (a továbbiakban: ÉKFI) látja el. Az Önkormányzat az adott költségvetési szerv feladatkörét érintő egyedi panaszügyekkel összefüggésben közvetlen intézkedési, utasítási jogkörrel nem rendelkezik, ezért megkeresésemre, és az ügy tisztázása érdekében fenntartói jogkörében megkereste az intézményt, és ezt követően következőket állapította meg.

A Panaszos az ÉKFI-hez 2021. február 10-én elektronikus levélben nyújtott be bejelentést az ügyben, amely 2021. február 11-én 3457. azonosító számmal rögzítésre került az ÉKFI lakossági bejelentéseket kezelő informatikai rendszerében, ezzel egyidejűleg pedig a rendszer automatikus válaszüzenetben tájékoztatta a Panaszost bejelentésének fogadásáról. A bejelentés folytán az ÉKFI intézkedett a bejelentésben megjelölt szolgáltatás (síkoság-mentesítés, útburkolat javítás) elvégzéséről, majd az ügyet 2021. február 17-én az informatikai rendszerben lezárta, de a Panaszost a megtett intézkedéséről nem tájékoztatta.

Ezt követően a Panaszos 2021. november 7-én – az ÉKFI részéről történő reagálás hiányára hivatkozva – elektronikus levélben megismételte bejelentését az ÉKFI felé, amely bejelentés 2021. november 8-án 8097. azonosító számon rögzítették és 2021. november 9-én visszaigazolták.

Az Önkormányzat válaszlevelében megírta, hogy a feltárt tényállásból valóban az állapítható meg, hogy az ÉKFI a panasz kezelése során mulasztott. Egyrészt azzal, hogy a Panaszost nem tájékoztatta a bejelentés nyomán elvégzett munkálatok megtörténtéről és az ügy lezárásáról, illetve ennek kapcsán nem hívta fel a Panaszos figyelmét arra, hogy a bejelentésben megjelölt munkálatok csak az adott évszak sajátosságainak megfelelő mértékben végezhetők el, különös tekintettel a téli időszakban történő burkolatjavítási, kátyúzási munkálatokra. A Panaszos második – 2021 november 7-én kelt – bejelentése kapcsán, ugyanezen hiba merült fel: az automatikus választól eltekintve az ÉKFI nem tájékoztatta a Panaszost a bejelentésének további sorsával összefüggésben, ugyanakkor az általa kért munkálatok a körülményeknek megfelelően elvégzésre kerültek.

Az Önkormányzat a megkeresésemre adott válaszában megírta, hogy a településen – az úthálózat általános állapota miatt – az útfenntartási munkálatok folyamatos feladatot jelentenek

a közútkezelő számára, ugyanakkor elismerte, hogy a munkálatok elvégzése, mint tény önmagában valóban nem elegendő: a bejelentések jogszabálynak megfelelő kezelése, és az érintettek tájékoztatása is garanciális jelentőségű. Mindezek alapján az Önkormányzat a Panaszos bejelentése alapján megindult ügy tanulságait levonva felhívta az ÉKFI intézményvezetőjének figyelmét arra, hogy a jövőben fordítson kiemelt figyelmet a Pkbt. előírásainak maradéktalan betartására, és érdemben tájékoztassa az ügyfeleket bejelentésük eredményéről, annak teljesíthetőségéről, illetve az adott ügy lezárásáról.

A vizsgálat megállapításai

A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 38/A. § alapján az alapvető jogok biztosa vizsgálja a Pkbt. szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)-k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, valamint kérelemre az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.

A 38/C. § rendelkezése szerint a közérdekű bejelentő az általa vélelmezett visszásság orvoslása érdekében beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához, ha a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést megalapozatlannak nyilvánítja, ha a közérdekű bejelentő a vizsgálat eredményével nem ért egyet, vagy ha a közérdekű bejelentő álláspontja szerint az eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést nem vizsgálta ki teljesszűkűren.

Az Ajbt. 18.§ (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint – többek között – közigazgatási szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Önkormányzat, valamint az általa közfeladat-ellátási kötelezettsége biztosítására alapított és fenntartott szervezete, mint közigazgatási szerv az alapvető jogok biztosa által vizsgálható hatóságnak minősül.

Megállapítottam, hogy a Panaszos felülvizsgálati kérelme hatáskörömet érintette, mivel közérdekű bejelentést nyújtott be az Önkormányzathoz, és kifogásolta a bejelentés kivizsgálását.

Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az országgyűlési biztos az intézmény létrejötte óta mindig is következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásai mentén – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi teszteket.

Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.” [22/2012. (V. 11.) AB határozat]. Arra is rámutatott, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi

alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Az Alkotmánybíróság az – Alaptörvény negyedik módosításának hatályba lépését követően meghozott – 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában elvi érveléssel mondta ki azt, hogy „[a]z Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket.”

Az idézett elvi jelentőségű tétellel összhangban, vizsgálati megállapításaim megfogalmazása, az egyes alapjogok, alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági iránymutatás megszületéséig, az alkotmányszöveg változását, a tartalmi, illetve kontextuális egyezőséget is figyelembe véve – az alapvető jogok biztosaként továbbra is irányadónak tekintem az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően meghozott határozatai indokolásában kifejtett érveket, jogelveket és összefüggéseket.

1. Az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdése értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*

Az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően az Alkotmány a *tisztességes eljárás*hoz való jogot explicite ugyan nem nevesítette, ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az a független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a jogbiztonság elvéből levezethető eljárási garanciák egymásra vonatkoztatásával tartalmilag levezetett olyan alkotmányos alapjogot jelent, amely komplex követelményrendszert testesít meg, magában foglalva valamennyi, a jogállamiság értékrendjének megfelelő eljárási alapelvet és normát. A 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvény már *expressis verbis* tartalmazza a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jogot, rögzítve, hogy a közhatalmú szervek, hatóságok az ügyeket részrehajlás nélkül, tisztességes módon, ésszerű határidőn belül intézzék, döntéseiket pedig a törvényben meghatározottak szerint indokolják. A tisztességes eljárás követelménye olyan *minőség*, amelyet az *eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni*, [6/1998. (III. 11.) AB határozat] és amely *hatékony gátját képezi a garanciális szabályok szándékolt félretételének, félreértelmezésének, az egységes jogalkalmazás hiányából, a kiszámíthatatlanságból következő tényleges és eshetőleges érdek- és jogsérelmek bekövetkezésének*. Ezt tükrözik azok a korábbi AB határozatok is, amelyek újra meg újra kihangsúlyozták: *a közvetlen alkotmányi garanciák gazdaságossági és célszerűségi okokból, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszűrés követelményének érvényesülése* címén *sem mellőzhetők*. [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, 5/1999. (III. 31.) AB határozat, 422/B/1999. AB határozat]

A 6/1998. (III. 11.) AB határozat a következőt is kimondta: *Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartásának dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”*. A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során tehát túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikke érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését.

2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*.

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam köteletségévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.

A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. [9/1992. (I. 30.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság szerint az alanyi jogok érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság alkotmányos követelményéből erednek, de szoros kapcsolatban állnak a jogegyenlőséggel, törvény előtti egyenlőséggel is. A megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban ugyanis a jogbiztonság az, ami sérelmet szenved. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, 75/1995. (XI. 21.) AB határozat] Ezért alapvetőek a jogbiztonság követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek is csak a jog által meghatározott keretek között fejthetik ki a tevékenységüket. [56/1991. (XI.8.) AB határozat]

3. Mindezek alapját képezi az Alaptörvény XXV. cikke, amelynek értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez*. A petíciós jog klasszikus tartalma alapján ugyanis két fogalmi elemmel bír; nemcsak a kérelem, panasz, illetve javaslat benyújtását akár egyénileg akár kollektíven, hanem a közhatalmat gyakorló szerv válaszadását is, ami *magával vonja, hogy az adott ügygel foglalkoznia kell*. Az Alkotmánybíróság értelmezésében mindenkinek joga van arra, hogy egyedül vagy másokkal együttesen írásban kérelmet vagy panaszt terjesszen elő azokhoz az illetékes állami szervekhez, amelyeknek a külön jogszabályok által megállapított *egyik alapvető funkciója azok elbírálása és orvoslása*. [987/B/1990. AB hat.]

Ezek együttes vizsgálata adja ki a jelen ügy szempontjából lényeges alapjogi tartalmat, amely szerint a vizsgálat alá vonható állami szervek *alapjogi kötelezettsége felőleli mind az eljárás lefolytatásának tényét, mind annak minőségét*.

Az ügy érdemében

A bejelentésből és a megkeresésre kapott válaszból vizsgálatom során az alábbi megállapításokat tettem.

Az Önkormányzat a Kkt. 48. § (5b) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kkt. 8. § (1) bekezdésében, az Mötv. 13. § (1) bekezdés 2. pontjában és a Rendelet 4. § (2) bekezdésében meghatározott **településüzemeltetés feladatkörében köteles ellátni** egyebek mellett **a helyi közutak és azok tartozékainak, valamint az egyéb közterületeknek kialakítását és fenntartását, melynek keretén belül köteles gondoskodni az utcák karbantartása, kátyú mentesítése, hó eltakarítás és síkosság-mentesítése iránt**.

Az Önkormányzat közfeladatellátási kötelezettsége biztosítására létrehozott, Érdi Közterület-fenntartó Intézmény 2021. május 7-én kelt Szervezeti és Működés Szabályzata 2.1. pontjában részletezett Alapító Okiratra vonatkozó rendelkezések szerint:

Az intézmény fenntartója: Érd Megyei Jogú Város Önkormányzata

Az intézmény felügyeleti szerve: Érd Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése

A Pkbt. 1. § (1) bekezdése szerint *az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek a panaszokat és a közérdekű bejelentéseket e törvény (Pkbt.) szerint kötelesek elintézni*. A Pkbt. tárgyi hatályáról a (3) bekezdés szól, e szerint: *a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. Közérdekű bejelentéssel a (4) bekezdés értelmében bárki fordulhat a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez*.

A 2. § értelmében *a közérdekű bejelentést – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell elbírálni. Ha azonban az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig*

tart, erről a közérdekű bejelentőt az elintézés várható időpontjának és az eljárás meghosszabbodása indokainak egyidejű közlésével kell tájékoztatni. A vizsgálat befejezésekor – a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat kivételével – a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – a közérdekű bejelentőt haladéktalanul értesíteni kell.

Fentiek valamint a Pkbt. 1. § (1) alapján az ÉKFI, mint önkormányzati közfeladatellátásra létrehozott önkormányzati szervezet panasz és közérdekű bejelentés kezelése is, mint a Pkbt. által előírt kötelező önkormányzati feladat, annak maradéktalan és jogszabály szerinti ellátásáért az Önkormányzat felel. Éppen ezért álláspontom szerint téves az a jogértelmezést, amely szerint az Önkormányzat „*az adott költségvetési szerv feladatkörét érintő egyedi panaszügyekkel összefüggésben közvetlen intézkedési, utasítási jogkörrel nem rendelkezik*”, tekintettel arra, hogy az ÉKFI önkormányzati feladatot lát el, ezért a Pkbt. szerinti egyedi panasz és közérdekű bejelentés ügyekben is az Önkormányzat helyett és nevében jár el eljáró szervként.

Az ügyben rendelkezésre álló iratok és a beadvány alapján megállapítottam, hogy az ÉKFI-hez 2021. február 10-én és 2021. november 7-én közvetlenül beérkezett közérdekű bejelentések érdemi vizsgálata megtörtént, azonban ezt követően a Panaszos, mint bejelentő részére az eljáró szerv elmulasztotta a válaszadást.

A megkeresésemre küldött jegyzői tájékoztatásból **ugyanakkor megállapítható, hogy az eljáró szerv a közérdekű bejelentés tényállás-tisztázási és intézkedési kötelezettségének a Pkbt.-ben meghatározott 30 napos határidőn belül eleget tett**, és a bejelentések alapján haladéktalanul intézkedett a bejelentésekben megjelölt szolgáltatás (síkosság-mentesítés, útburkolat javítás) elvégzéséről.

Fentiek alapján megállapítom, hogy az Önkormányzat – mint az érintett önkormányzati szervezet alapítója és fenntartója – a Pkbt. 2. § (1)-(2) bekezdéseiben rögzített tájékoztatási kötelezettsége elmulasztásával a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonsággal, a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal és a petíciós joggal kapcsolatban visszásságot idézett elő.

Ugyanakkor szükségesnek tartom annak kiemelését is, hogy a felülvizsgálati eljárást követően saját hatáskörben intézkedett a jövőben hasonló esetek megelőzéséről.

Intézkedéseim

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem Érd Megyei Jogú Város Önkormányzatának jegyzőjét, hogy

- 1) intézkedjen a jelentésben feltárt alapvető jogokat érintő visszásságok jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzéséről azzal, hogy az Önkormányzat valamennyi szerve, szervezeti egysége felé felhívással él a közérdekű bejelentések intézése során a vonatkozó előírások fokozott figyelemmel való, maradéktalan betartására;
- 2) valamint a vizsgált ügyben gondoskodjon a Panaszos felé az elmaradt válasz megküldéséről.

Budapest, 2022. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos